

De GESCHIEDENIS van de WERELD

TEKST VAN J. SCHOONJANS

TEKENINGEN VAN L. EN F. FUNCKEN

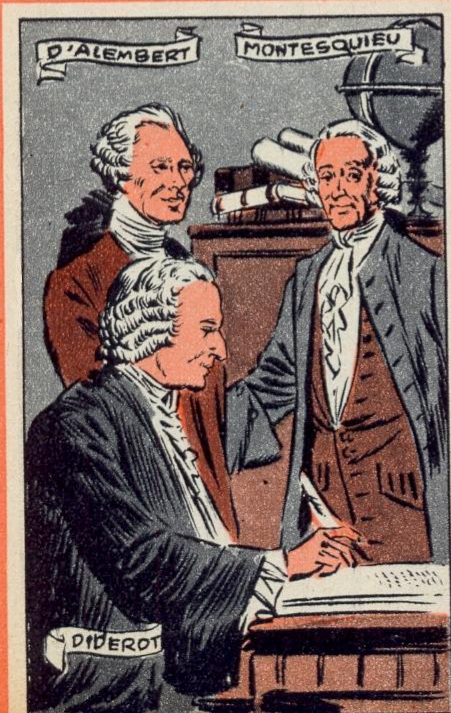
DE LICHTEN VAN DE EEUW

DE eeuw waar het over gaat is de achttiende, met de lichten worden de ideeën bedoeld. De mensen uit die tijd hadden het hoofd vol nieuwe ideeën inzake politiek, godsdienst, economie, enz., enz. Men dacht: vrijheid, gelijkheid, vrije concurrentie, verdraagzaamheid. In de praktijk deed men echter net het tegenovergestelde. Zij die diep nadachten over vele problemen heette men « filosofen ». Enkele nieuwe ideeën kwamen uit Engeland over naar Frankrijk. Vanuit Frankrijk schitterden zij over de wereld...

1. HET SALON

HET salon van madame Geoffrin was gevestigd in de rue Saint-Honoré, te Parijs. Iedereen wist dat madame Geoffrin de dochter van een kamerknecht was en dat zij weinig ontwikkeling had. Maar, ze was zo geestig! Alle mensen van naam gaven elkaar rendez-vous in haar salon net zoals ze het te voren hadden gedaan bij madame de Tencin. Nadien zouden ze elkaar vinden in het salon van mademoiselle de Lespinasse. En men praatte...

2. MEN PRAATTE!

MEN praatte over de nieuwe ideeën. Men praatte over de Montesquieu, gestorven in 1755, wiens « Lettres Persanes » men herlas. In dit werk stelde de schrijver de staatskundige, maatschappelijke en letterkundige dwaasheden van het « Ancien Régime » aan de kaak. Men herlas ook « De l'Esprit des Lois », een schitterende apologie van het vrije Engeland. Je mag niet vergeten, waarde vriend, zo zei men, dat Montesquieu daar heeft gewoond. Meent u niet dat hij in de grond de oude Locke plagieerde? Mijn waarde Diderot, uw « Encyclopédie » is een meesterwerk. U en uw medewerkers, o.m. d'Alembert, zijn in de grond vreselijk!...

3. VOLTAIRE

HOE gaat het Voltaire, onze patriarch van Ferney? Hij verlaat zijn ballingsoord niet meer. Het bevalt hem in Zwitserland! Waar is de tijd dat hij schitterde in onze salons? Men noemde hem toen nog bij zijn ware naam, nl. Francois Arouet. Hebt u zijn werken gelezen? Kent u zijn « Satires »? — Natuurlijk, mijn waarde! Ik heb zelfs zijn tragedie « De Dood van Cesar » bijgewoond in het theater. Persoonlijk geef ik de voorkeur aan « Zaïre ». Geef toe, dat Voltaire de grote afbreker van troon en altaar is. Wij zijn vijanden van het absolutisme en van de onverdraagzaamheid. Met minder cynisme...

4. JEAN-JACQUES

HET is beter op te bouwen dan neer te halen, dat is waar. Hoe zei u? Ha, Jean-Jacques Rousseau? Die gelooft tenminste aan de schoonheid van de natuur en de goedheid van de mens. Hebt u zijn « Contrat Social » gelezen? Ja, dat heb ik. En ik heb zijn « Discours sur l'origine de l'inégalité parmi les hommes » herlezen. Een stout stukje en welk een taal! Maar, waarom ziet hij er altijd zo triestig uit?

5. FIGARO ?

HA! De « Bruiloft van Figaro »! En « De Barbier van Sevilla »! Men sprak slechts over deze opera's. Hoe kon Beaumarchais het wagen zoveel vernietigende woorden in de mond van zijn personage te leggen? Hij beledigt de adel en de adel applaudisseert! Pardon, madame? U houdt meer van Marivaux? Ik geef toe dat de dialogen van zijn toneelstukken geestig, genuanceerd en sierlijk zijn. Zijn romans behoren tot de beste van deze eeuw!